ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 31.7.2012
COM(2012) 433 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Στρατηγική για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του κατασκευαστικού τομέα και των επιχειρήσεών του

{SWD(2012) 236 final}

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Στρατηγική για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα του κατασκευαστικού τομέα και των επιχειρήσεών του

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κατασκευαστικός τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ευρωπαϊκή οικονομία. Παράγει σχεδόν το 10% του ΑΕΠ και παρέχει 20 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, κυρίως στις πολύ μικρές και στις μικρές επιχειρήσεις. Επίσης ο κατασκευαστικός τομέας είναι σημαντικός καταναλωτής ενδιάμεσων προϊόντων (πρώτες ύλες, χημικές ουσίες, ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό, κλπ.) καθώς και συναφών υπηρεσιών. Λόγω της οικονομικής του σημασίας, οι επιδόσεις του κατασκευαστικού τομέα μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά την ανάπτυξη του συνόλου της οικονομίας.

Η ποιότητα των κατασκευαστικών έργων έχει άμεσες επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής των Ευρωπαίων. Μεταξύ άλλων, η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και η αποτελεσματική χρήση των πόρων στην παραγωγή, τη μεταφορά και τη χρήση των προϊόντων για την κατασκευή κτιρίων και υποδομών έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ενέργεια, την αλλαγή του κλίματος και το περιβάλλον.

Η ανταγωνιστικότητα των κατασκευαστικών επιχειρήσεων αποτελεί, επομένως, σημαντική παράμετρο όχι μόνο γενικά για την ανάπτυξη και την απασχόληση, αλλά και για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του τομέα.

Ο εν λόγω τομέας θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης[1], με την αύξηση της δραστηριότητας σε ορισμένους πολύ ελπιδοφόρους τομείς, όπως στην ανακαίνιση των κτιρίων, και στις υποδομές, με την παροχή στήριξης μέσω, π.χ. κατάλληλων πολιτικών για την προώθηση της ζήτησης αλλά και για την ενθάρρυνση των επενδύσεων. Έτσι, ο κατασκευαστικός τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020 για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Επιπλέον, η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον «ενεργειακό χάρτη πορείας 2050»[2] επισημαίνει ότι η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στα νέα και στα υφιστάμενα κτίρια είναι το κλειδί για τον μετασχηματισμό του ενεργειακού συστήματος της ΕΕ.

Ένας βιώσιμος κατασκευαστικός τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου της ΕΕ για τη μείωση κατά 80-95% των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου. Σύμφωνα με τον χάρτη πορείας για τη μετάβαση σε μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών το 2050[3] η αποδοτική σε σχέση με το κόστος συμβολή του κατασκευαστικού τομέα θα επιφέρει περίπου 40 έως 50% μείωση το

---

1 Εκτιμάται ότι θα μπορούσαν να δημιουργηθούν 275 000 νέες θέσεις εργασίας στον τομέα αυτόν έως το 2020. CEDEFOP «Δεξιότητες, προσφορά και ζήτηση» 2010, σ. 96 http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf

2 COM(2011) 885/2.

3 COM(2011) 112.

2030 και περίπου 90% το 2050. Οι αναγκαίες επενδύσεις θα συμβάλλουν ουσιαστικά στην ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού κατασκευαστικού τομέα. Ο τομέας έχει επίσης να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την ανθεκτικότητα έναντι φυσικών καταστροφών και καταστροφών που προκαλούνται από τον άνθρωπο, μέσω της προώθησης μακροπρόθεσμων επενδύσεων για την θωράκιση έναντι καταστροφών. Ωστόσο, ο κατασκευαστικός τομέας αντιμετωπίζει πολλά διαρθρωτικά προβλήματα, όπως είναι η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού σε πολλές εταιρείες, η χαμηλή ελκυστικότητα για τους νέους λόγω των συνθηκών εργασίας, η περιορισμένη ικανότητα για καινοτομία και το φαινόμενο της αδήλωτης εργασίας. Γενικότερα, η σημερινή κατάσταση αυτού του παραγωγικού κλάδου χαρακτηρίζεται από τρία βασικά στοιχεία.

Πρώτον, ο κατασκευαστικός τομέας είναι ο τομέας που πλήγηκε σκληρότερα από τη χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση (κτίρια και έργα υποδομής μειώθηκαν κατά 16% μεταξύ του Ιανουαρίου 2008 και του Νοεμβρίου 2011 στην ΕΕ των 27[4]). Δεύτερον, υπάρχει αύξηση του ανταγωνισμού από μη ευρωπαϊκές επιχειρήσεις όχι μόνο στις διεθνείς αγορές αλλά και στην εσωτερική αγορά, ιδίως όσον αφορά τα έργα υποδομής. Αυτός ο εξωτερικός ανταγωνισμός δεν λειτουργεί πάντα έντιμα· οι εταιρείες της ΕΕ αντιμετωπίζουν συχνά πολύ μεγαλύτερο κόστος από τις μη ευρωπαϊκές εταιρείες. Τέλος, η ενέργεια και τα περιβαλλοντικά θέματα έχουν δημιουργήσει μια νέα δυναμική ανάμεσα στις εταιρείες και αποτέλεσαν έναυσμα για διάφορες πρωτοβουλίες του δημόσιου τομέα, οι οποίες έχουν καταστεί πλέον θεμελιώδεις παράγοντες ανταγωνισμού στην αγορά. Οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις έχουν ήδη σημειώσει σημαντική πρόοδο αλλά η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα, την ενέργεια και το περιβάλλον θα απαιτήσει σημαντικές αλλαγές τις οποίες θα είναι δύσκολο να αντιμετωπίσει ο τομέας χωρίς την κατάλληλη πολιτική στήριξη.

Η παρούσα ανακοίνωση εντοπίζει τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας σήμερα και έως το 2020 από την άποψη των επενδύσεων, του ανθρώπινου κεφαλαίου, των περιβαλλοντικών απαιτήσεων, της ρύθμισης και της πρόσβασης στις αγορές, και προτείνει πρωτοβουλίες με στόχο τη στήριξη του τομέα για το σκοπό αυτό. Βραχυπρόθεσμα, δίνεται έμφαση στην ανάγκη να στηριχθεί η οικονομική ανάπτυξη και η απασχόληση στον κατασκευαστικό τομέα για την αντιμετώπιση της κρίσης. Μακροπρόθεσμα, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει αυτός ο κλάδος παραγωγής θα απαιτούσε μια κοινή και συντονισμένη προσέγγιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας αξίας, ιδίως μέσω εθελοντικών εταιρικών σχέσεων μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα και με ένα κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο, όπου είναι απαραίτητο.

2. ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Η πολυμορφία των δραστηριοτήτων σε κάθε κλάδο του κατασκευαστικού τομέα δημιουργεί μια αντιφατική πραγματικότητα σε επίπεδο κοινωνικοοικονομικών, οργανωτικών, πολιτιστικών και τεχνολογικών θεμάτων και προσαρμογής στις νέες ρυθμίσεις και ευκαιρίες της αγοράς.

Υπάρχουν παγκόσμιες προκλήσεις που μπορούν μεσοπρόθεσμα να καταστούν μοχλοί για τη βιώσιμη ανάπτυξη, υπό τον όρο ότι θα ληφθούν τώρα τα κατάλληλα μέτρα. Αυτό θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη ενός φάσματος υπηρεσιών για την αντιμετώπιση θεμάτων όπως η υγεία και η ασφάλεια, η ενεργειακή απόδοση, το πράσινο κτίριο, η ανθεκτικότητα έναντι καταστροφών, οι κλιματικές συνθήκες εσωτερικού χώρου, η

[4] Ανακοίνωση τύπου της Eurostat 169/2011, της 17ης Νοεμβρίου 2011.

επαναχρησιμοποίηση/ανάκτηση/ανακύκλωση και ο κατάλληλος σχεδιασμός. Εάν αντιμετωπιστούν σωστά οι προκλήσεις αυτές θα μπορούσαν επίσης να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες στην αγορά.

2.1 Το γενικό μακροοικονομικό πλαίσιο

Η **χρηματοπιστωτική κρίση** έχει πλήξει ιδιαίτερα τον κατασκευαστικό τομέα· υπήρξαν σοβαρές μειώσεις της ζήτησης ιδίως στην αγορά ιδιωτικής κατοικίας αλλά και σε άλλες αγορές, π.χ. στην αγορά υποδομών. Οι τάσεις διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Σε ορισμένα κράτη μέλη, ένας από τους παράγοντες που συνέβαλε στη μείωση ήταν η έκρηξη της «φούσκας» των ακινήτων και εξακολούθησε να μειώνει σημαντικά τη δραστηριότητα του τομέα[5]. Σε άλλα, ο τομέας πλήγηκε ιδιαίτερα από τη συρρίκνωση των πιστωτικών αγορών. Οι περιορισμοί στις δημόσιες δαπάνες λόγω της κρίσης θα ασκήσουν μεγαλύτερη πίεση στις επενδύσεις σε έργα υποδομής.

Ορισμένες χώρες έχουν επενδύσει σε **δέσμες μέτρων τόνωσης** ως απάντηση στην κρίση, για παράδειγμα με άμεσες επενδύσεις σε έργα υποδομής, με μειωμένο ποσοστό ΦΠΑ για νέες κατασκευές και/ή για την ανακαίνιση κτιρίων, με προτιμησιακά επιτόκια για ενυπόθηκα δάνεια, κ.λπ. Ωστόσο, μόνο εκείνες οι προσεγγίσεις που περιλαμβάνουν μέτρα με στόχο την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και των προσόντων, την καινοτομία και την «πράσινη» οικονομία θα έχουν επίσης μακροχρόνια αποτελέσματα για την ανταγωνιστικότητα του τομέα. Αυτό το γεγονός τονίζει την ανάγκη για κατάλληλη διαμόρφωση της πολιτικής που θα ενισχύσει βραχυπρόθεσμα την ανάπτυξη και την απασχόληση, αλλά και την αναδιάρθρωση μακροπρόθεσμα του κατασκευαστικού τομέα.

2.2 Οι επιδόσεις της αλυσίδας αξίας

Οι αγορές του κατασκευαστικού τομέα της ΕΕ και ο ίδιος ο τομέας είναι σε **μεγάλο βαθμό κατακερματισμένος**, με πολλές πολύ μικρές επιχειρήσεις, με μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις επιδόσεις του τομέα και με σοβαρές δυσκολίες στη διάδοση ορθών πρακτικών. Η καλύτερη ολοκλήρωση της αλυσίδας αξίας θα μπορούσε να αυξήσει σημαντικά την έκταση του αντίκτυπου της συνεργασίας σε επίπεδο καινοτομίας.

Τα εργοτάξια δομικών κατασκευών, και σε μικρότερο βαθμό οι κατασκευαστές προϊόντων για τεχνικές και δομικές κατασκευές, θα αντιμετωπίζουν όλο και περισσότερο την **ανάγκη για εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό**. Ο τεράστιος αριθμός ειδικευμένων εργαζομένων που θα συνταξιοδοτηθούν από σήμερα μέχρι και το 2020[6], που αντιστοιχεί σε πάνω από τα δύο τρίτα των θέσεων εργασίας στον κατασκευαστικό τομέα, στον κλάδο παραγωγής και στις μεταφορές, θα πρέπει επίσης να αντικατασταθεί. Η χρόνια έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού μπορεί να εξηγηθεί, αφενός, από την χαμηλή ελκυστικότητα του τομέα για τους νέους και, αφετέρου, από την αυξημένη ανάγκη για δεξιότητες που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα προσόντα, τα οποία δυσκολεύονται να προσφέρουν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (καθώς και η αγορά απασχόλησης). Η μετάβαση σε μια οικονομία με αποτελεσματική χρήση των πόρων και με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα θα επιφέρει επίσης σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές στον τομέα των δομικών κατασκευών, ο

---

[5] Για παράδειγμα, ο δείκτης παραγωγής προσαρμόστηκε με βάση τις εργάσιμες ημέρες που μειώθηκαν κατά 49% στην Ισπανία και κατά 76% στην Ιρλανδία κατά την περίοδο από το πρώτο τρίμηνο του 2007 μέχρι το 2ο τρίμηνο του 2011 — Πηγή: Eurostat

[6] CEDEFOP «Δεξιότητες, προσφορά και ζήτηση» 2010 σ. 93 http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf.

οποίος θα πρέπει να προσαρμόσει και να προβλέψει τις ανάγκες σε δεξιότητες και ικανότητες στους τομείς αυτούς. Αυτό αφορά, ιδίως, την προετοιμασία του εργατικού δυναμικού για την κατασκευή «κτιρίων με μηδενική σχεδόν κατανάλωση ενέργειας», ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για νέα ή ανακαινισμένα κτίρια. Η ανάπτυξη τεχνολογιών ευρείας διάδοσης και η χρήση ευέλικτων πρακτικών για την οργάνωση εργασίας συνεπάγεται επίσης αλλαγές των δεξιοτήτων και των προσόντων στον τομέα των δομικών κατασκευών.

Οι δαπάνες για έρευνα και καινοτομία εξακολουθούν να είναι πολύ χαμηλές σε σύγκριση με τον κλάδο παραγωγής γενικά. Αυτό μπορεί ωστόσο να εξηγηθεί από τις μεγάλες απαιτήσεις σε εργατικό δυναμικό και το γεγονός ότι οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις ενδιαφέρονται κυρίως να ενσωματώσουν τις διαθέσιμες εξωτερικές τεχνολογικές εξελίξεις στις δραστηριότητές τους. Ο τομέας θα εντείνει πιθανόν τις προσπάθειές του στην έρευνα και στην καινοτομία για να ανταπεξέλθει στη μεγάλη κατανάλωση μέσων παραγωγής (όπως μεταλλικές και μη μεταλλικές ορυκτές ουσίες, χημικά προϊόντα και ξυλεία) και στην παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων αποβλήτων. Επιπλέον, ο κλάδος παραγωγής αναπτύσσει όλο και περισσότερα υλικά των οποίων η συλλογή και η επαναχρησιμοποίηση είναι πιο εύκολη και συστήματα ή «λύσεις δόμησης» που διευκολύνουν την «αποδόμηση» των έργων και την επαναχρησιμοποίηση των υλικών. Αυτές οι προσπάθειες συμφωνούν με τις νέες βασικές απαιτήσεις που αναφέρονται στον κανονισμό για τα προϊόντα του τομέα δομικών κατασκευών και αφορούν την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων, καθώς και την πρωτοβουλία για τις πρώτες ύλες (RMI), μέσω της πιθανής ανάπτυξης των βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά τη συλλογή και την επεξεργασία των αποβλήτων, κυρίως μέσω της ανάκτησης/επαναχρησιμοποίησης πολύτιμων υλικών προερχόμενων από απόβλητα, και μέσω της υποστήριξης της έρευνας σε θέματα παροχής οικονομικών κινήτρων για την ανακύκλωση/ανάκτηση. Ωστόσο, χρειάζονται πρωτοβουλίες της ΕΕ και των κρατών μελών για την επιτάχυνση της εφαρμογής καινοτόμων λύσεων και βέλτιστων πρακτικών.

2.3 Η οικονομία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα

Όπως ανακοινώθηκε στην **αναδιατύπωση της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων**[7], η κατασκευή κτιρίων με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας (NZEB)[8] θα αποτελέσει σημαντική πρόκληση για τον κατασκευαστικό τομέα. Η αγορά έχει στη διάθεσή της αρκετά έτη για να προσαρμοστεί, αλλά όλοι οι συντελεστές της αγοράς χρειάζονται στήριξη, δηλαδή από τους δημόσιους φορείς (που θα πρέπει να συμμορφωθούν δύο έτη νωρίτερα από τους άλλους) μέχρι τις εταιρείες δομικών κατασκευών, τους σχεδιαστές, τους κατασκευαστές, κ.λπ. Η προσαρμογή αυτή θα πρέπει επίσης να απαιτείται για τομείς όπως η δομή της χρηματοδότησης, οι δημόσιες συμβάσεις, η εκπαίδευση και η εμπορία.

Ενώ ο αριθμός των **κτιρίων «χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας»** αυξάνεται, δεν έχει επιτευχθεί ακόμη μια κρίσιμη μάζα και οι προσπάθειες για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προχωρούν με αργό ρυθμό. Η ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου, μαζί με την κατάλληλη δημοσιονομική πολιτική, θα συμβάλλει στην επίτευξη κρίσιμης μάζας.

Επίσης, στον τομέα της **ανακαίνισης υφιστάμενων κτιρίων**, πρέπει να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες για την αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας. Εξάλλου, ο αριθμός

---

7 Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων

8 Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις σχετικές διατάξεις, βλ. οδηγία 2010/31/ΕΕ, άρθρα 2.2 και 9.

των υφισταμένων κτιρίων που υφίστανται εκτεταμένη ανακαίνιση είναι σχετικά μικρός. Η «στρατηγική για μια ανταγωνιστική, βιώσιμη και ασφαλή ενέργεια»[9], ο «Χάρτης πορείας για τη μετάβαση σε ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα το 2050»[10] και ο «Ενεργειακός χάρτης πορείας 2050»[11] δίνει, συνεπώς, έμφαση στην ανάγκη ανάληψης περισσότερης δράσης στον τομέα των κτιρίων, ιδίως με την ενθάρρυνση της ανακαίνισης. Αυτή η γραμμή θα πρέπει να συνεχιστεί.

Οι υποδομές μεταφορών έχουν τεράστιες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καθώς και σημαντική κατανάλωση ενέργειας και πρώτων υλών και παραγωγή αποβλήτων. Τα δίκτυα υποδομής πρέπει να συμβάλουν σημαντικά προς μια πιο βιώσιμη Ευρώπη.

2.4 Ανταγωνισμός μεταξύ κατασκευαστικών επιχειρήσεων στο εσωτερικό της ΕΕ και στις διεθνείς αγορές

Ο ανταγωνισμός στις αγορές της ΕΕ έχει βελτιωθεί μέσω της εφαρμογής των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις, της υλοποίησης της οδηγίας υπηρεσιών και της έκδοσης των ευρωπαϊκών προτύπων σχεδιασμού και δομικών κατασκευών («ευρωκώδικες»). Ωστόσο, οι εταιρείες της ΕΕ που εμπλέκονται στον ανταγωνισμό αυτόν δεν ανταγωνίζονται πάντα επί ίσοις όροις, ιδίως με τις **μη ευρωπαϊκές εταιρείες** οι οποίες συχνά υπόκεινται σε λιγότερο αυστηρές κοινωνικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις και επωφελούνται από κρατικές ενισχύσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι εταιρείες της ΕΕ και οι επιχειρήσεις τρίτων χωρών ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις για τις δημόσιες συμβάσεις, χωρίς να διακυβεύονται τα κοινωνικά και τα περιβαλλοντικά επιτεύγματα της ΕΕ.

Η κατάσταση στις **διεθνείς αγορές** είναι ακόμα πιο δύσκολη. Ο κλάδος παραγωγής συχνά αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες, όχι μόνο από τεχνική άποψη, αλλά και όσον αφορά τους όρους ανταγωνισμού σε άλλες χώρες, π.χ. την Κίνα, οι οποίοι περιορίζουν τις ευκαιρίες πρόσβασης στις αγορές αυτές. Ωστόσο, επειδή οι ευρωπαϊκές αγορές του κατασκευαστικού τομέα αναμένεται να αναπτυχθούν με βραδύτερο ρυθμό από αυτόν των αναδυόμενων αγορών, ο τομέας θα πρέπει να αναπτύξει και να διατηρήσει ισχυρότερη παγκόσμια προοπτική. Για τις εταιρείες δομικών κατασκευών της ΕΕ είναι σημαντικό, οι τρίτες χώρες να ανοίξουν τις αγορές τους δημόσιων συμβάσεων στον ανταγωνισμό από τις επιχειρήσεις της ΕΕ.. Η ΕΕ θα πρέπει να δείξει μεγαλύτερη αποφασιστικότητα στην έναρξη διαπραγματεύσεων με τρίτες χώρες προκειμένου να ανοίξουν περισσότερο τις εμπορικές αγορές τους καθώς και τις αγορές τους δημοσίων συμβάσεων, να διερευνήσει πιθανές μεροληπτικές πρακτικές ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και να αρχίσει διαβουλεύσεις με τις ενδιαφερόμενες χώρες για την επίλυση διαφορών σε θέματα πρόσβασης στην αγορά.

3. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι βασικές προκλήσεις που περιγράφονται ανωτέρω, έχει διαμορφωθεί μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την επόμενη δεκαετία. Έχει στόχο τη συμπλήρωση των στρατηγικών που αναπτύχθηκαν από τις επιχειρήσεις του κατασκευαστικού τομέα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους και για την αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων.

---

9 COM(2010) 639 τελικό.
10 COM(2011) 112 τελικό.
11 COM(2011) 885 τελικό.

Η στρατηγική αυτή επικεντρώνεται σε πέντε κύριους στόχους: α) τόνωση ευνοϊκών συνθηκών για τις επενδύσεις· β) βελτίωση της βάσης σε ανθρώπινο κεφάλαιο του κατασκευαστικού τομέα· γ) βελτίωση της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων, των περιβαλλοντικών επιδόσεων και των επιχειρηματικών ευκαιριών· δ) ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς για τις κατασκευές· ε) προώθηση της συνολικής ανταγωνιστικής θέσης των κατασκευαστικών επιχειρήσεων της ΕΕ. Κάθε στόχος καλύπτει διάφορες βασικές προκλήσεις· π.χ., χρειάζονται ευνοϊκές επενδυτικές συνθήκες για την τόνωση της ανάπτυξης, της έρευνας και της καινοτομίας και της οικονομίας με χαμηλές εκπομπές άνθρακα. Επίσης, μια στέρεη βάση σε ανθρώπινο κεφάλαιο είναι ουσιαστικής σημασίας για τη βελτίωση της απόδοσης της αλυσίδας αξίας και για την εξεύρεση καινοτόμων λύσεων, ιδίως για μια οικονομία με χαμηλές εκπομπές άνθρακα. Η στρατηγική αφενός, προτείνει συστάσεις με τις οποίες θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν οι βραχυπρόθεσμες έως μεσοπρόθεσμες προκλήσεις της οικονομίας και της απασχόλησης που αντιμετωπίζει ο τομέας των δομικών κατασκευών και αφετέρου, παρουσιάζει ορισμένες συστάσεις με μακροπρόθεσμη προοπτική για την εξασφάλιση διαρκών αποτελεσμάτων στην ανταγωνιστικότητα του τομέα.

3.1 Τόνωση ευνοϊκών όρων για επενδύσεις

Η ανακαίνιση κτιρίων και τα σχέδια διευρωπαϊκών δικτύων μπορούν να αναζωογονήσουν την ανάπτυξη του κατασκευαστικού τομέα, ενώ παράλληλα θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων των ευρωπαϊκής πολιτικών για την ενέργεια, τις μεταφορές και τη συνοχή. Επιπλέον, η καταπολέμηση της πρακτικής των καθυστερήσεων πληρωμών θα βελτιώσει την οικονομική βιωσιμότητα των εργολάβων, ιδίως των βιοτεχνών και των μικρών επιχειρηματιών στον τομέα των δομικών κατασκευών, καθώς και την πρόσβασή τους στις πιστώσεις. Μακροπρόθεσμα, ο κατασκευαστικός τομέας θα πρέπει να αυξήσει την ικανότητά του να καινοτομεί με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγικότητάς του, καθώς και της προστιθέμενης αξίας και των περιβαλλοντικών επιδόσεων όλων των κλάδων της αλυσίδας αξίας.

3.1.1 Βραχυπρόθεσμα μέτρα

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ενθάρρυνση της δραστηριότητας για την **ανακαίνιση κτιρίων και τη συντήρηση υποδομών**, που αντιπροσωπεύει σημαντικό μερίδιο της συνολικής απασχόλησης και παραγωγής στον κατασκευαστικό τομέα. Ειδικότερα, τα σημερινά ποσοστά ανακαίνισης κτιρίων[12] και οι πρακτικές όσον αφορά τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης δεν επαρκούν για την επίτευξη στόχων για την εξοικονόμηση ενέργειας της ΕΕ το 2020. Ο καθορισμός των προτεινόμενων στόχων για την ανακαίνιση ετησίως του 3% των κτιρίων της δημόσιας διοίκησης[13] (διπλασιασμός του σημερινού ποσοστού ανακαίνισης) καθώς και του 2% του συνόλου του αποθέματος κτιρίων[14] σε βέλτιστα από πλευράς κόστους επίπεδα δεν θα συμβάλει μόνο στην επίτευξη των στόχων, αλλά και στην κατοχύρωση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο σε ολόκληρη την ΕΕ. Ωστόσο, η αποδοχή αυτών των βελτιώσεων απαιτεί την αντιμετώπιση ορισμένων ρυθμιστικών, οικονομικών και χρηματοδοτικών εμποδίων.

---

12 Ο μέσος όρος της ΕΕ που αφορά την ανακαίνιση των υφιστάμενων κτιρίων είναι 1,2% ανά έτος.

13 Συμβιβαστικό κείμενο μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για νέα οδηγία για την ενεργειακή απόδοση (εκκρεμεί ακόμη η έγκριση)

14 Χάρτης πορείας για μια αποδοτική, από πλευράς πόρων, Ευρώπη, COM(2011)571 τελικό

Πρώτα από όλα, τα κράτη μέλη θα πρέπει **να εφαρμόζουν σωστά και να επιβάλουν την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων**[15]. Σε ορισμένα κράτη μέλη, το χαμηλό επίπεδο φιλόδοξων στόχων και η αδυναμία επιβολής της εφαρμογής κωδικών ενέργειας στα κτίρια εμποδίζουν την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων και, συνεπώς, αδυνατούν να τονώσουν τον κατασκευαστικό τομέα.

Φορολογικά κίνητρα[16] ***και μέτρα οικονομικής υποστήριξης*** είναι αποδεκτά από τους φορείς της αγοράς και ενισχύουν την ανακαίνιση των υφιστάμενων κτιρίων. Ωστόσο, τα εθνικά συστήματα και ο αντίκτυπός τους ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό. Συνεπώς, η ανταλλαγή εμπειριών θα μπορούσε να φανεί πολύ χρήσιμη για την κατανόηση των πιθανών συνεπειών από διαφορετικές οπτικές γωνίες καθώς επίσης και των κινδύνων της ατελούς εφαρμογής και των απρόβλεπτων συνεπειών. Θα πρέπει επίσης να αναζητηθούν οι συμπληρωματικότητες μεταξύ αυτών των εθνικών συστημάτων, αφενός, και των ευρωπαϊκών και των ιδιωτικών κονδυλίων και των χρηματοδοτικών μέσων, αφετέρου, προκειμένου να βελτιστοποιηθεί το αποτέλεσμα μόχλευσης.

Η ΕΕ παρέχει υποστήριξη και χρηματοδότηση μέσω διάφορων μηχανισμών και τα κράτη μέλη θα πρέπει να τους χρησιμοποιούν περισσότερο. ***Τα διαρθρωτικά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής*** (2007-2013) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για επενδύσεις στην αποδοτική χρήση της ενέργειας και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όχι μόνον σε δημόσια και σε εμπορικά κτίρια αλλά και στις υπάρχουσες κατοικίες. Επιπλέον, τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής όπως η πρωτοβουλία JESSICA, προσφέρουν τη δυνατότητα επένδυσης σε μικρά σχέδια αστικής ανάπτυξης και αναζωογόνησης που δεν θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν μέσω των συνήθων μηχανισμών της αγοράς. Επενδυτικά κεφάλαια και εγγυήσεις δανείων που χορηγούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης (ΕΤΕΑ) (EEEF-European Energy Efficiency Fund) μαζί με το σχέδιο αναπτυξιακής βοήθειας στους τελικούς δικαιούχους, όπως το σχέδιο ELENA, παρέχουν επίσης ευκαιρίες για τη μόχλευση δημόσιων επιχορηγήσεων.

Ένα σύστημα που θα μπορούσε να τονώσει τις επενδύσεις στην ανακαίνιση με αποδοτική χρήση των πόρων είναι η ανάπτυξη υπηρεσιών σχεδιασμού και δόμησης για ***μικρά σχέδια ανακαίνισης*** *με* ***συμβατικές εγγυήσεις για τις επιδόσεις των κτιρίων***. Αυτό το τμήμα της αγοράς αποκτά πολύ ενδιαφέρον όχι μόνον για τις εταιρείες που παρέχουν ενεργειακές υπηρεσίες (ESCO), αλλά και για ειδικευμένους μικρούς εργολάβους που θα μπορούσαν ενδεχομένως να προσφέρουν επίσης εγγυήσεις επίδοσης για μια σειρά υπηρεσιών στον τομέα των δομικών κατασκευών. Η δημόσια παρέμβαση θα μπορούσε να στηρίξει την ανάπτυξη των εν λόγω υπηρεσιών, ιδίως στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων και στον τομέα κατασκευής κατοικιών, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη ασφαλιστικών προϊόντων, τα οποία θα μπορούσαν να καλύψουν τους τεχνικούς κινδύνους που συνδέονται με την εγγύηση καλής εκτέλεσης. Ειδικότερα, οι δημόσιες αρχές πρέπει να μεριμνούν ώστε να συμπεριλαμβάνονται στις εργασίες ανακαίνισης η ενεργητική διαχείριση της ενέργειας και οι έξυπνοι μετρητές.

Τέλος, είναι σημαντικό οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε δικούς τους οικονομικούς πόρους εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Η νέα οδηγία για τις

---

15 Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (αναδιατύπωση), ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 13.

16 Όπως μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ, προτιμησιακά επιτόκια, φορολογία εκπομπών CO_2 και ενέργειας, στοχοθετημένες επιδοτήσεις, κ.λπ.

καθυστερήσεις πληρωμών[17] θεσπίζει αυστηρότερες διατάξεις, ιδίως εναρμονίζοντας την προθεσμία πληρωμής που πρέπει να τηρούν οι δημόσιες αρχές προς τις επιχειρήσεις, αυξάνοντας το νόμιμο επιτόκιο για την καθυστερημένη πληρωμή και δίνοντας τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να ζητήσουν την επιστροφή των εξόδων τους είσπραξης. Στο πλαίσιο της αναθεώρησης των οδηγιών της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, η Επιτροπή πρότεινε ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να ορίσουν ότι οι υπεργολάβοι μπορούν να ζητήσουν άμεση πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή για προμήθειες, έργα και υπηρεσίες που παρέχονται στον κύριο αντισυμβαλλόμενο στο πλαίσιο εκτέλεσης της σύμβασης.

Η Επιτροπή:

- θα παρουσιάσει, έως τα τέλη του 2012 ανάλυση των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ και των κρατών μελών για την υποστήριξη της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιρίων, περιλαμβάνοντας ενδεχομένως συστάσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η δημόσια χρηματοδότηση θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την τόνωση της ανακαίνισης κτιρίων·

- θα υποβάλει το 2013 τα προκαταρκτικά πορίσματα του εν εξελίξει πιλοτικού σχεδίου με στόχο την έρευνα του πεδίου εφαρμογής για την ανάπτυξη ασφαλιστικών καθεστώτων τα οποία θα μπορούσαν να καλύπτουν τις συμβατικές εγγυήσεις εκτέλεσης και τις διασυνοριακές υπηρεσίες, ιδίως για τους μικρούς εργολάβους δομικών κατασκευών·

- θα ξεκινήσει το 2012 μια εκστρατεία πληροφόρησης για τις επιχειρήσεις σχετικά με την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές σε όλα τα κράτη μέλη

- θα εφαρμόσει το 2012, σε σχέση με την εν λόγω οδηγία για την καθυστέρηση πληρωμών, ένα πιλοτικό έργο για την ταχεία και αποτελεσματική διεκπεραίωση εκκρεμών αιτημάτων από ΜΜΕ που λειτουργούν διασυνοριακά.

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να αναπτύξουν ή να ενισχύσουν κατάλληλα προγράμματα για σχέδια επισκευής, συντήρησης και ανακαίνισης με φιλόδοξους στόχους βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης του πεδίου εφαρμογής των σχετικών φορολογικών και χρηματοδοτικών μέσων (μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ, στοχευμένες επιδοτήσεις, κ.λπ.) και των πιστωτικών μηχανισμών για σχέδια ανακαίνισης με φιλόδοξους στόχους βιωσιμότητας.

- να προωθήσουν τη χρήση χρηματοδοτικών μέσων και συστημάτων συνδρομής για την ανάπτυξη σχεδίων που προσφέρουν τα διαρθρωτικά ταμεία, η ΕΤΕπ, η ΕΤΑΑ και το ΕΤΕΑ για μικρά έργα ανακαίνισης με συμβατικές εγγυήσεις για τις επιδόσεις των κτιρίων, συμπεριλαμβανομένης της προκαταβολής κονδυλίων από τα διαρθρωτικά ταμεία για κτίρια με ενεργειακή αποδοτικότητα.

[17] Οδηγία 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (αναδιατύπωση), ΕΕ L 48 της 23.2.2011, σ. 1.

3.1.2 Μεσοπρόθεσμα έως μακροπρόθεσμα μέτρα

Η νέα πρόταση για μία πολιτική συνοχής της ΕΕ για την περίοδο 2014-2020[18] δίνει ακόμη μεγαλύτερη έμφαση στη στήριξη των επενδύσεων που συνδέονται με τους στόχους της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια, και προτείνει τον διπλασιασμό σχεδόν του ποσού που χορηγείται για την βιώσιμη ενέργεια στην τρέχουσα περίοδο. Προτείνεται να διατεθεί ένα σημαντικό μερίδιο των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής σε επενδύσεις για τη στήριξη της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ιδιαίτερα της ενεργειακής αποδοτικότητας και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μεταξύ άλλων στον τομέα της ανακαίνισης κτιρίων και τα χρηματοοικονομικά μέσα αναμένεται να διαδραματίσουν σημαντικότερο ρόλο στο μέλλον όσον αφορά τις εξατομικευμένες επενδύσεις στην ενεργειακή αποδοτικότητα και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε αστικές υποδομές και στον κατασκευαστικό τομέα.

Καθοριστική σημασία για την οικονομία έχει η ανάπτυξη «κεντρικού δικτύου», όπως προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την εξασφάλιση αποτελεσματικών πολλαπλών συνδυασμένων μεταφορικών μέσων μεταξύ των πρωτευουσών της ΕΕ και άλλων μεγάλων πόλεων, λιμένων, αερολιμένων, καθώς και άλλων κύριων οικονομικών κέντρων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια νέα δέσμη μέτρων στις 19 Οκτωβρίου 2011 με στόχο τη δημιουργία ενός ευνοϊκού πλαισίου για την ανάπτυξη των ***διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)***. Αυτή η δέσμη περιλαμβάνει την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», με συνολικό προϋπολογισμό 50 δισεκατομμυρίων ευρώ και μια πρόταση για την έγκαιρη υλοποίηση ομολόγων για έργα υποδομής, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Στόχος είναι η δημιουργία «ολοκληρωμένου δικτύου» το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2050, ενώ το κεντρικό δίκτυο αναμένεται να υλοποιηθεί κατά προτεραιότητα το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2030. Οι διάδρομοι του κεντρικού δικτύου, όπως προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 19 Οκτωβρίου 2011, και οι «πλατφόρμες» τους θα φέρουν σε επαφή τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, καθώς και τους ενδιαφερόμενους φορείς, π.χ. τους διαχειριστές και τους χρήστες υποδομών για την εγγύηση του συντονισμού, της συνεργασίας και της διαφάνειας. Εκτός από αυτές τις προτάσεις, θα χρειαστεί ελάχιστη εναρμόνιση των εθνικών διοικητικών διαδικασιών προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή υλοποίηση των διασυνοριακών τμημάτων των δικτύων.

Οι δραστηριότητες ***έρευνας και καινοτομίας*** θα πρέπει να συνδυάζουν τις δραστηριότητες με τεχνολογικό προσανατολισμό[19] με την κοινωνικοοικονομική έρευνα σε εργαλεία που βασίζονται στην αγορά και προσανατολίζονται στη ζήτηση (κατάρτιση, δημόσιες συμβάσεις, τυποποίηση, ασφάλιση, κ.λπ.), ώστε να επιταχυνθεί η μετάβαση από την έρευνα στην αξιοποίηση καινοτόμων λύσεων. Αυτό θα απαιτήσει ευρύτερες εταιρικές σχέσεις με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών που θα χρηματοδοτηθούν από διάφορα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ προκειμένου να επιτευχθεί ευρύτερη προοπτική αγοράς και να δημιουργηθεί κρίσιμη μάζα. Στο πλαίσιο αυτό οι υφιστάμενες πρωτοβουλίες όπως «συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για κτίρια με υψηλή ενεργειακή απόδοση», «πολιτιστική κληρονομιά», «Ευφυείς Πόλεις και Κοινότητες» και «**reFINE»** (research for

---

18 COM(2011) 615 τελικό.

19 Αυτές θα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομείς, όπως τα νέα υλικά, η χρήση των ΤΠΕ, ανακύκλωση/ανάκτηση άλλων, των αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων, της άνεσης των κτιρίων, κ.λπ.

Future Infrastructure Networks in Europe - έρευνα για μελλοντικά δίκτυα υποδομής στην Ευρώπη) θα μπορούσαν να αποτελέσουν την αντίστοιχη βάση για την ανάπτυξη αυτών των εταιρικών σχέσεων. Η πολιτική συνοχής της ΕΕ μπορεί να παρέχει υποστήριξη για την έρευνα και την καινοτομία στους εν λόγω τομείς, στο πλαίσιο εθνικών προγραμμάτων και θα συνεχίσει επίσης να δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, καθώς και της χρήσης των ΤΠΕ. Ειδικότερα, η ανάπτυξη στρατηγικών καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση, όπως προτείνεται από την Επιτροπή ως προϋπόθεση για τη χρήση των διαρθρωτικών ταμείων κατά την επόμενη περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, θα συμβάλει στην παροχή πιο στοχοθετημένης στήριξης από τα διαρθρωτικά ταμεία καθώς και μια στρατηγική προσέγγιση για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων για την έξυπνη ανάπτυξη σε όλες τις περιφέρειες[20].

Η Επιτροπή:

- πρότεινε στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2014-2020 να χορηγηθεί ένα σημαντικό μερίδιο των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής για επενδύσεις προς στήριξη της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, ιδιαίτερα της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μεταξύ άλλων για την ανακαίνιση κτιρίων, και θα εξακολουθήσει να ενθαρρύνει τη χρήση ανανεώσιμων κεφαλαίων στον τομέα αυτό προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερο αποτέλεσμα μόχλευσης·

- θα αναπτύξει ένα σύνολο βασικών απαιτήσεων στον τομέα των δομικών έργων που πρέπει να πληρούν τα διασυνοριακά τμήματα των έργων ΔΕΔ προκειμένου να εξασφαλιστεί η ελάχιστη εναρμόνιση σε τεχνικό επίπεδο των αντίστοιχων εθνικών διαδικασιών έκδοσης αδειών·

- θα οργανώσει, την άνοιξη του 2013, ένα συνέδριο σχετικά με την καινοτομία στον τομέα των δομικών κατασκευών για τον εντοπισμό των τεχνολογικών κενών που υφίστανται καθ' όλο το μήκος της αλυσίδας αξίας και για τον καθορισμό σχεδίου δράσης για την αντιμετώπισή τους.

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να αναπτύξουν, σε συνεργασία με άλλα κράτη μέλη και με τον ιδιωτικό τομέα κοινές συντονισμένες πρωτοβουλίες που θα συνδυάζουν την έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη, τις καινοτόμες συμβάσεις, την πιστοποίηση, την ασφάλιση, τις διαπεριφερειακές ομάδες, κ.λπ. για να επιταχυνθεί η αξιοποίηση νέων γνώσεων και τεχνολογιών σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε περιφερειακά επίπεδα. Η ΕΕ θα υποστηρίξει αυτές τις πρωτοβουλίες με το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και «Ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και ΜΜΕ (COSME) για την περίοδο 2014-2020», όχι μόνον με άμεσες επιχορηγήσεις αλλά και με χρηματοοικονομικά μέσα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση των ΜΜΕ με τη μορφή ιδίων κεφαλαίων και δανείων. Οι εθνικές και περιφερειακές αρχές καλούνται να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική και συμπληρωματική χρήση των διαφόρων πηγών στήριξης της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής με την προϋπόθεση ότι τα συναφή επιχειρησιακά προγράμματα επιτρέπουν τη λήψη τέτοιου είδους μέτρων.

[20] http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/research-and-innovation/s3platform.cfm.

3.2. Βελτίωση της βάσης του ανθρώπινου κεφαλαίου στον κατασκευαστικό τομέα

Σήμερα, υπάρχει σημαντική έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού στα εργοτάξια δομικών κατασκευών και σε μικρότερο βαθμό στον κλάδο παραγωγής προϊόντων για τον κατασκευαστικό τομέα. Επιπλέον, τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία ως προς το βαθμό συγκέντρωσης ή αποκέντρωσης, τη δομή της παροχής κατάρτισης, τον ρόλο των κοινωνικών εταίρων, τις χρηματοδοτικές δομές και το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών.

Είναι αναγκαίο να προβλεφθούν καλύτερα οι μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες και προσόντα, για να προσελκύεται επαρκής αριθμός σπουδαστών στα αντίστοιχα επαγγέλματα του κατασκευαστικού τομέα και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για ένα καλύτερο εργασιακό περιβάλλον και για τη διαχείριση της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, για τη μεγαλύτερη κινητικότητα των εργαζομένων του κατασκευαστικού τομέα και για την ευρύτερη παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών. Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ο αντίκτυπος της γήρανσης του εργατικού δυναμικού της ΕΕ και η ειδική κατάσταση του τομέα όσον αφορά την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια.

3.2.1 Βραχυπρόθεσμα μέτρα

Η πρωτοβουλία δημιουργίας δεξιοτήτων που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Ευφυής ενέργεια για την Ευρώπη», έχει ως στόχο την προσαρμογή του συστήματος της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) στις ανάγκες σε δεξιότητες και προσόντα, όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η δημιουργία δεξιοτήτων θα επιτρέψει τον καθορισμό των εθνικών οδικών χαρτών τυπικών προσόντων έως το 2020 και την υποστήριξη της σύστασης συστημάτων κατάρτισης ευρείας κλίμακας και πιστοποίησης, καθώς και τον σχεδιασμό τυπικών προσόντων και την αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών, ανάλογα με την περίπτωση, με την υποστήριξη των χρηματοδοτικών μέσων, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το πρόγραμμα για τη δια βίου μάθηση και το προτεινόμενο διάδοχο πρόγραμμα, το πρόγραμμα Erasmus για όλους. Έτσι θα αυξηθεί ο αριθμός των ειδικευμένων εργαζομένων εργοταξίου στην αγορά και θα βελτιωθεί η εμπιστοσύνη των ιδιοκτητών κτιρίων ώστε να κάνουν επενδύσεις με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

Η πρωτοβουλία αυτή θα μπορούσε επίσης να χρησιμεύσει ως βάση για τον εντοπισμό των αναγκών όσον αφορά τα προγράμματα σπουδών, τα προγράμματα κατάρτισης ή τα τυπικά προσόντα σε άλλους τομείς που έχουν σχέση με τις δομικές κατασκευές και την αειφόρο ανάπτυξη (π.χ. την εκβιομηχάνιση της διαδικασίας δομικών κατασκευών και την χρήση καινοτόμων ή μη συμβατικών προϊόντων του κατασκευαστικού τομέα, την προσφυγή στις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας στη δημιουργία συστημάτων διαχείρισης, κ.λπ.).

Η Επιτροπή:

- θα προβεί σε αξιολόγηση της πρωτοβουλίας για τη δημιουργία δεξιοτήτων και ειδικότερα θα αξιολογήσει κατά πόσον θα ήταν σκόπιμο να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της πρώτης πρωτοβουλίας ώστε να συμπεριληφθούν σ' αυτή άλλες κατηγορίες επαγγελματιών στον τομέα των δομικών κατασκευών ή άλλες ανάγκες σε τυπικά προσόντα σε σχέση με τη διαδικασία δομικών κατασκευών και την αειφόρο ανάπτυξη.

Κράτη μέλη, οργανώσεις και εκπαιδευτικά ιδρύματα στον τομέα των δομικών κατασκευών:

- θα διαπραγματεύονται συλλογικές συμφωνίες για τη στήριξη της ανάπτυξης των

δεξιοτήτων σε σχέση με την πρωτοβουλία δημιουργίας δεξιοτήτων ή άλλα παρόμοια συστήματα.

3.2.2 Μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα

Ο τομέας των δομικών κατασκευών πρέπει να βελτιώσει την ικανότητά του να εντοπίζει και προλαμβάνει τις ανάγκες σε δεξιότητες, σε μία στρατηγική προοπτική, και να προσαρμόζει ανάλογα τα προγράμματα κατάρτισης και σχεδιασμού τυπικών προσόντων. Σε ορισμένες χώρες υπάρχουν πλατφόρμες για τον εντοπισμό των μελλοντικών αναγκών σε θέσεις εργασίας και δεξιότητες με έμμεσο αντίκτυπο στον κατασκευαστικό τομέα. Μια πρωτοβουλία σε ευρωπαϊκό επίπεδο με την υποστήριξη του κοινωνικού διαλόγου θα μπορούσε να βελτιώσει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εν λόγω ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων της ετοιμότητας του τομέα να υιοθετήσει πρακτικές για την αποδοτική χρήση των πόρων και για την προμήθεια βιώσιμων κτιρίων, καθώς και της ικανότητας των εκπαιδευτικών συστημάτων για να αντιμετωπίσουν αυτές τις ανάγκες.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υποστηρίξει οικονομικά το 2012 μια μελέτη σκοπιμότητας από τους ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού τομεακού συμβουλίου δεξιοτήτων. Τα ευρωπαϊκά τομεακά συμβούλια δεξιοτήτων είναι δίκτυα εθνικών παρατηρητηρίων της αγοράς εργασίας και ανάλυσης των δεξιοτήτων σε τομεακό επίπεδο, τα οποία, υπό την καθοδήγηση εκπροσώπων των διαφόρων τομέων, των ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων και με τη συμμετοχή των εκπροσώπων των πάροχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ανταλλάσσουν πληροφορίες και καλές πρακτικές προκειμένου να εκπονήσουν συστάσεις για την εξέλιξη των δεξιοτήτων και των θέσεων εργασίας.

Επίσης το 2012, η Επιτροπή θα εξετάσει τη σκοπιμότητα βιώσιμης δημιουργίας συμμαχιών τομεακών δεξιοτήτων μεταξύ πάροχων ΕΕΚ, επιχειρήσεων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών με σκοπό την παροχή κατάλληλων, επικαιροποιημένων και νέων προγραμμάτων σπουδών και πρακτικής άσκησης, καθώς και καινοτόμων τρόπων παροχής ΕΕΚ.

Η προώθηση και ανάπτυξη των μέσων που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο της πολιτικής της ΕΕ για τη συνεχή εκπαίδευση θα πρέπει να ενθαρρύνουν την κινητικότητα ειδικευμένων εργαζομένων. Η οδηγία για την απόσπαση των εργαζομένων προβλέπει ένα «σκληρό πυρήνα» σαφώς καθορισμένων όρων και συνθηκών εργασίας και απασχόλησης για την ελάχιστη προστασία των εργαζομένων, που πρέπει να τηρούνται από τον πάροχο υπηρεσιών στην χώρα υποδοχής. Κατά τον τρόπο αυτό, η οδηγία παρέχει ένα ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας για τους αποσπασμένους εργαζόμενους. Για να αποφεύγονται τυχόν καταχρήσεις και καταστρατηγήσεις των κανόνων, καθώς και το «κοινωνικό ντάμπινγκ» σε περίπτωση που οι πάροχοι υπηρεσιών άλλου κράτους μέλους εκτός του κράτους μέλους υποδοχής μπορούν να προσφέρουν υπηρεσίες σε χαμηλότερες τιμές από εκείνες των τοπικών πάροχων, επειδή έχουν χαμηλότερα πρότυπα εργασίας, πρέπει να βελτιωθεί η εφαρμογή της οδηγίας για την απόσπαση των εργαζομένων, ιδίως μέσω της καλύτερης ενημέρωσης για τις ισχύουσες συνθήκες εργασίας, της αποτελεσματικότερης διοικητικής συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιθεώρησης, των αποτελεσματικότερων επιθεωρήσεων και της πρόβλεψης κοινής και εις ολόκληρον ευθύνης για τους μισθούς των αποσπασμένων εργαζομένων.

Τέλος, ο τομέας αντιμετωπίζει μια διπλή πρόκληση λόγω των δημογραφικών αλλαγών. Αφενός, οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις της ΕΕ θα πρέπει να αναζητήσουν στρατηγικές ώστε να αντισταθμιστεί ο όλο και μικρότερος αριθμός νέων εργαζομένων της ΕΕ που

δραστηριοποιούνται στον τομέα με τον σημαντικό αριθμό εργαζομένων που πρόκειται να συνταξιοδοτηθούν τα επόμενα χρόνια· αφετέρου, οι συνθήκες εργασίας θα πρέπει να βελτιωθούν προκειμένου να εξασφαλισθεί υψηλότερο προσδόκιμο ζωής. Αυτή η διπλή πρόκληση απαιτεί πιο ελκυστικό περιβάλλον εργασίας και μεγαλύτερη προσοχή σε θέματα υγείας και ασφάλειας στο μέλλον, προκειμένου να αποφευχθούν οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας.

Η Επιτροπή:

- θα προωθήσει, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού κοινωνικού διαλόγου της ΕΕ, πρωτοβουλίες με στόχο την προσαρμογή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στις μελλοντικές ανάγκες σε επαγγελματικά προσόντα και δεξιότητες του κατασκευαστικού τομέα, ιδίως σε σχέση με την αποδοτικότητα των πόρων, τον εντοπισμό βασικών απαιτήσεων για δεξιότητες σε συγκεκριμένους κλάδους και τη διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων·

- θα υποστηρίξει τους ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους του κατασκευαστικού τομέα για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού τομεακού συμβουλίου δεξιοτήτων για τον κατασκευαστικό τομέα

- θα τους ενθαρρύνει να αναπτύξουν πρωτοβουλίες σε τομείς όπως η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και η αποδοτική χρήση πόρων στα κτίρια, η υγεία και η ασφάλεια, τα πρότυπα ποιότητας και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας για τους νέους. Οι πρωτοβουλίες αυτές μπορεί να λάβουν τη μορφή εκστρατειών ενημέρωσης και κατάρτισης και περιλαμβάνουν, ανάλογα με το εκάστοτε εθνικό πλαίσιο, την από κοινού διαχείριση των κονδυλίων.

- μέσω του προγράμματος διά βίου μάθησης, θα δοκιμάσει τη σκοπιμότητα των συμμαχιών τομεακών δεξιοτήτων στον βιώσιμο κατασκευαστικό τομέα, δηλαδή συμπράξεων μεταξύ πάροχων ΕΕΚ, επιχειρήσεων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών με σκοπό την παροχή κατάλληλων προγραμμάτων σπουδών ή προσόντων ΕΕΚ, καθώς και καινοτόμων τρόπων για την παροχή επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης·

-

Τα κράτη μέλη, οι κοινωνικοί εταίροι στον κατασκευαστικό τομέα και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα καλούνται:

- να ενεργήσουν άμεσα για να εκδώσουν την νέα πρόταση οδηγίας[21] σχετικά με την επιβολή της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών·

- να δημιουργηθούν συμπράξεις για τη στήριξη κατάλληλων συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, που ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και στις αναδυόμενες ανάγκες του τομέα δομικών κατασκευών, ειδικότερα για την ενίσχυση της διαχειριστικής ικανότητας και την ανάπτυξη των ΤΠΕ·

- να διοργανώσουν και να στηρίξουν ενημερωτικές εκστρατείες για να καταστήσουν τον κατασκευαστικό τομέα πιο ελκυστικό σε ταλαντούχα άτομα.

[21] COM(2012)131/3.

3.3 Βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των πόρων, των περιβαλλοντικών επιδόσεων και των επιχειρηματικών ευκαιριών

Ο χάρτης πορείας για μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποδοτικά τους πόρους[22] περιγράφει τις σημαντικές επιπτώσεις των δομικών κατασκευών στους φυσικούς πόρους, στην ενέργεια, στο περιβάλλον και στην κλιματική αλλαγή. Η επίτευξη σημαντικών βελτιώσεων στις κατασκευαστικές δραστηριότητες και στα κατασκευαστικά έργα σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία ανταγωνιστικού κατασκευαστικού τομέα και στην ανάπτυξη αποθέματος κτιρίων με αποδοτική χρήση πόρων και ενέργειας, ενώ όλα τα νέα κτίρια θα έχουν σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας και θα χρησιμοποιούνται δομικά υλικά πιο οικονομικά στην κατανάλωση πόρων.

Οι βελτιώσεις στις δραστηριότητες στον τομέα των δομικών κατασκευών και κατασκευαστικών έργων ανοίγουν συμπληρωματικές επιχειρηματικές ευκαιρίες, ιδίως για τις ΜΜΕ, επειδή τα μέτρα που χρειάζονται, μπορεί να εξαρτώνται από τοπικές συνθήκες και να απαιτούν ατομικές λύσεις. Όπως αναφέρεται ήδη στον «Χάρτη πορείας για μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποδοτικά τους πόρους της», η Επιτροπή πρόκειται να υποβάλει το 2013 ανακοίνωση σχετικά με τα βιώσιμα κτίρια, στην οποία θα καθορίζονται και θα παρουσιάζονται αναλυτικά περισσότερες ενέργειες με στόχο την υποστήριξη του τομέα ώστε να χρησιμοποιεί αποδοτικά τους πόρους.

Προκειμένου να μπορέσει η έννοια του βιώσιμου κατασκευαστικού τομέα να γίνει καλύτερα κατανοητή και να γίνει ευρύτερη η χρήση της θα πρέπει να αναπτυχθούν εναρμονισμένοι δείκτες, κωδικοί και μέθοδοι για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων για τα προϊόντα, τις διαδικασίες και τα έργα του κατασκευαστικού τομέα. Θα πρέπει να διασφαλίζουν μια συνεκτική και αμοιβαία αναγνωρισμένη ερμηνεία των επιδόσεων και να διατηρούν την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του κατασκευαστικού τομέα.

Η Επιτροπή θα προτείνει προσεγγίσεις για την αμοιβαία αναγνώριση ή την εναρμόνιση των διαφόρων υφιστάμενων μεθόδων αξιολόγησης, επίσης, με σκοπό, να καταστούν πιο λειτουργικές και οικονομικά προσιτές για τις επιχειρήσεις δομικών κατασκευών, τον ασφαλιστικό κλάδο και τους επενδυτές. Η πρωτοβουλία αυτή θα βασίζεται σε υπάρχουσες πλατφόρμες, όπως π.χ. το δίκτυο του κατασκευαστικού τομέα της CEN, σε οδηγούς όπως ο οδηγός ΚΚΕρ για την ανάλυση και την αξιολόγηση του κύκλου ζωής των προϊόντων και σε ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα όπως «SuperBuildings» και «Open House».

Το έργο αυτό θα συμβάλει περαιτέρω στην ανάπτυξη μιας πιο συστηματικής προσέγγισης όσον αφορά την αξιολόγηση των διαστάσεων βιωσιμότητας των έργων που χρηματοδοτούνται από προγράμματα κρατικής στήριξης, συμπεριλαμβανομένων προτύπων της ΕΕ για την ανάλυση κόστους-οφέλους. Πιλοτικά σχέδια που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των οικολογικών δημόσιων συμβάσεων και της περιφερειακής πολιτικής θα μπορούσαν να προσφέρουν στις αρχές προγραμματισμού και στις αναθέτουσες αρχές τα κατάλληλα μέσα, ιδίως για την ανακαίνιση των υφιστάμενων κτιρίων και την αναβάθμιση της υποδομής των μεταφορών.

Ενδιαφερόμενα μέρη του εν λόγω κλάδου παραγωγής ανέφεραν κατά τη δημόσια διαβούλευση ότι ορισμένα δομικά έργα ενδέχεται να παρεμποδίζονται από την εθνική διαδικασία έγκρισης, π.χ. καθυστερήσεις λόγω αντίθεσης της κοινής γνώμης, θέματα

---

[22] COM(2011) 571 τελικό.

απαλλοτρίωσης και ανάγκη απόκτησης πολλών διαφορετικών αδειών συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών. Τα θέματα αυτά εντοπίστηκαν στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης αναθεώρησης της οδηγίας για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ)[23], η οποία αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην απλούστευση και τον εξορθολογισμό των υφιστάμενων διαδικασιών, και, ως εκ τούτου, θα έχει θετικές επιπτώσεις από την άποψη αυτή, αφού η ΕΠΕ αποτελεί μέρος της διαδικασίας έγκρισης. Τα περισσότερα εμπόδια προκύπτουν από τις διάφορες διατάξεις των εθνικών νομοθεσιών και τις διοικητικές διαδικασίες που ρυθμίζουν τη διαδικασία χορήγησης αδειών. Αυτό μπορεί να εμποδίσει τη δημιουργία ισότιμων όρων ανταγωνισμού και τη διάδοση των περιβαλλοντικών τεχνολογιών. Μολονότι αναγνωρίζεται ότι οι νομοθεσίες αυτές περιλαμβάνουν συχνά τομείς που ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών (π.χ. θέματα ιδιοκτησίας), η Επιτροπή θα ενθαρρύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και την προώθηση των βέλτιστων πρακτικών, π.χ. μέσω εθελοντικής υιοθέτησης κωδίκων συμπεριφοράς, οι οποίες καλύπτουν θέματα, όπως η διάρκεια και τα στάδια της διαδικασίας ή η θέσπιση διαδικασίας διαιτησίας μεταξύ διοικητικών υπηρεσιών.

Τέλος, ο στόχος επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και/ή ανάκτησης του 70% των αποβλήτων δομικών κατασκευών και κατεδαφίσεων μέχρι το 2020, σύμφωνα με την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα αποτελεί μια πολύτιμη ευκαιρία για την κατασκευή αλυσίδας αξίας. Καλύτεροι και σαφέστεροι ορισμοί για τα απόβλητα, εναρμονισμένοι όροι καταχώρισης για τη μεταφορά αποβλήτων και εναρμονισμένοι κανόνες σχετικά με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων του κατασκευαστικού τομέα όσον αφορά τη χρήση υλικών, τη διάρκεια ζωής και τη συμβατότητα με την προστασία του περιβάλλοντος θα μπορούσαν να είναι ωφέλιμοι για τον κλάδο αυτόν παραγωγής.

Η Επιτροπή:

- θα υποβάλει πρωτοβουλίες για τη βελτίωση των μεθόδων αμοιβαίας αναγνώρισης των περιβαλλοντικών επιδόσεων και εκτίμησης της επικινδυνότητας, ιδίως στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τυποποίησης και των καθεστώτων ασφάλισης της ΕΕ·

- θα στηρίξει την ανάπτυξη ενός πανευρωπαϊκού προτύπου για τον κύκλο ζωής της σχέσης κόστους-οφέλους για τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις και για τις αρχές που διέπουν τη βιώσιμη ανάπτυξη στον τομέα της περιφερειακής πολιτικής·

- θα αξιολογήσει εμπόδια που απορρέουν από την εθνική νομοθεσία που διέπει τη διαδικασία έγκρισης μεγάλων κατασκευαστικών έργων, με σκοπό τον εντοπισμό ορθών πρακτικών για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών (π.χ. οι κώδικες δεοντολογίας για τη διαδικασία χορήγησης άδειας, διαδικασία διαιτησίας μεταξύ διοικήσεων) ·

- θα αναπτύξει εναρμονισμένους κανόνες που εφαρμόζονται για τη δήλωση των χαρακτηριστικών απόδοσης των προϊόντων του κατασκευαστικού τομέα σε σχέση με την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων στο πλαίσιο του κανονισμού για τα προϊόντα του κατασκευαστικού τομέα .

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να αξιολογήσουν τις επιδόσεις των διαφόρων υποτομέων του κατασκευαστικού

[23] Οδηγία 85/337/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε, σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον.

τομέα όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και την αειφόρο ανάπτυξη, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

3.4 Ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς για τον κατασκευαστικό τομέα

Ο κατασκευαστικός τομέας είναι εξαιρετικά ρυθμιζόμενος σε πολλά επίπεδα (π.χ. προϊόντα, έργα, επαγγελματικά προσόντα, επαγγελματική υγεία και ασφάλεια, περιβαλλοντικές επιπτώσεις) και πολλές πτυχές ανήκουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Προκειμένου να διασφαλιστεί η καλύτερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του κατασκευαστικού τομέα, είναι σημαντικό το νομικό πλαίσιο να είναι όσο το δυνατό πιο σαφές και πιο προβλέψιμο και το διοικητικό κόστος να είναι αναλογικό με τους επιδιωκόμενους στόχους.

Αυτό θα απαιτήσει μια πιο συστηματική ανάλυση των διαφόρων κανονιστικών προσεγγίσεων και των διοικητικών διατάξεων που διέπουν την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ όσον αφορά τον κατασκευαστικό τομέα. Αυτή η ανάλυση θα επισημαίνει τον τρόπο με τον οποίο οι διάφορες νομικές πράξεις της ΕΕ αλληλεπιδρούν σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και εάν χρειάζονται διευκρινίσεις ή συμπληρωματικά μέτρα για να περιοριστεί η διοικητική επιβάρυνση των κατασκευαστικών επιχειρήσεων και να βελτιωθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς στον κατασκευαστικό τομέα. Όσον αφορά τις διασυνοριακές υπηρεσίες, οι «έλεγχοι επιδόσεων» που πραγματοποιήθηκαν το 2011-2012, αξιολόγησαν την αλληλεπίδραση διαφόρων νομικών πράξεων της ΕΕ που επηρεάζουν τον κατασκευαστικό τομέα, εντοπίζοντας έτσι ορισμένες εσφαλμένες εφαρμογές της νομοθεσίας της ΕΕ και ανάγκες διευκρίνισης και νέων μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Στη συνέχεια θα διατυπωθούν συστάσεις για την επίσπευση της διαδικασίας σύγκλισης των διάφορων εθνικών και περιφερειακών ρυθμιστικών προσεγγίσεων.

Οι ευρωκώδικες θα μπορούσαν να διευκολύνουν αυτή τη διαδικασία σύγκλισης. Αποτελούν ένα σύνολο προτύπων σχεδιασμού και είναι οι πλέον πρόσφατοι κώδικες πρακτικής που εφαρμόζονται στο σύνολο των κύριων δομικών υλικών, σε όλους τους βασικούς τομείς της τεχνικής κατασκευών και σε ένα ευρύ φάσμα τύπων κατασκευών και προϊόντων. Είναι ένα εύκαμπτο εργαλείο, δεδομένου ότι κάθε χώρα έχει τη δυνατότητα προσαρμογής των ευρωκωδίκων στις δικές της ιδιαίτερες συνθήκες και σε εκτίμηση επικινδυνότητας όσον αφορά το κλίμα, τον σεισμικό κίνδυνο, τις παραδόσεις, κλπ. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη της ΕΕ να υιοθετήσουν τους ευρωκώδικες ως τους οικείους εθνικούς κώδικες σχεδιασμού[24], ώστε να διασφαλίζεται ότι τα κτίρια είναι θωρακισμένα έναντι καταστροφών.

Οι δραστηριότητες επικοινωνίας και διάδοσης, όπως η διαδικτυακή πύλη της πρωτοβουλίας BUILD UP[25] θα μπορούσαν επίσης να υποστηρίξουν την εφαρμογή της νομοθεσίας και την υιοθέτηση νέων λύσεων για την αγορά.

Η Επιτροπή:

- θα αναλάβει «ελέγχους καταλληλότητας» της νομοθεσίας της ΕΕ για τον εντοπισμό υπερβολικών διοικητικών βαρών, αλληλοεπικαλύψεων, αποκλίσεων, ανακολουθιών και παρωχημένων μέτρων·
- θα καθορίσει τον κατασκευαστικό τομέα ως προτεραιότητα δίνοντας συνέχεια στην ανακοίνωση όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες με τίτλο

[24] Σύσταση 2003/887/ΕΚ της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2003.
[25] www.buildup.eu .

«εταιρική σχέση για τη νέα ανάπτυξη στον τομέα των υπηρεσιών»[26]·

- θα συντάξει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των ευρωκωδίκων στα κράτη μέλη σε συνάρτηση με τη σύσταση της Επιτροπής 2003/887/ΕΚ· με βάση τα αποτελέσματα αυτής της έκθεσης, η Επιτροπή θα προτείνει δράση για την ενίσχυση ή, εάν χρειαστεί, την επιβολή της χρήσης των ευρωκωδίκων στις δημόσιες συμβάσεις και σε άλλα μέσα, όπως οι εθνικές εκτιμήσεις επικινδυνότητας και τα σχέδια διαχείρισης.

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να αναπτύξουν αποτελεσματικά εργαλεία για την εποπτεία της αγοράς σε σχέση με την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2008.

3.5 Ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικής θέσης των επιχειρήσεων δομικών κατασκευών της ΕΕ

Από το 2006, στο πλαίσιο των διεθνών εμπορικών διαπραγματεύσεων που διεξήγαγε η Επιτροπή, βασική επιδίωξή της ήταν να επιτύχει την ανάληψη εκ μέρους άλλων εμπορικών εταίρων φιλόδοξων δεσμεύσεων για την πρόσβαση στην αγορά υπηρεσιών και δημόσιων συμβάσεων, και ειδικότερα στον τομέα των δημοσίων έργων. Ένα από τα πιο πρόσφατα επιτεύγματα είναι το άνοιγμα των κορεατικών συμβάσεων παραχώρησης σε προμηθευτές της ΕΕ, στο πλαίσιο της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και της Κορέας.

Ειδικά διηπειρωτικά φόρουμ με την Αφρική και τη Λατινική Αμερική για βιώσιμες δομικές κατασκευές θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν την μετατροπή των δημοσίων συμβάσεων στις αγορές αυτές, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια επιδόσεων, η βιωσιμότητα και η σχέση κόστους αποτελεσματικότητας.

Η εταιρική σχέση ΕΕ-Αφρικής για τις υποδομές μεταφορών[27] παρέχει ευκαιρίες για τη βελτίωση των διηπειρωτικών συνδέσεων και θα δημιουργήσει ένα πιο αξιόπιστο και πιο ασφαλές σύστημα μεταφορών.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση των υποδομών, διάφορα χρηματοδοτικά μέσα και τα ταμεία συνεργασίας θα μπορούσαν επιπλέον να στηρίξουν την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων.

Η πρωτοβουλία της ΕΕ «Μικρές επιχειρήσεις, μεγάλες κόσμος» θα προσφέρει σημαντικές πληροφορίες, συμβουλές και βοήθεια στους μικρούς εξειδικευμένους εργολάβους στην προσπάθειά τους να έχουν πρόσβαση σε διεθνείς αγορές και να εξεύρουν πιθανούς επιχειρηματικούς εταίρους. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) διευκολύνει επίσης την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών προτύπων για τις ΜΜΕ, ιδίως υπό το πρίσμα της διεθνοποίησης.

Υπάρχει σημαντικό ενδιαφέρον για τη χρήση των ΕΝ ευρωκωδίκων εκτός της ΕΕ από χώρες που επιθυμούν να αντικαταστήσουν ή να επικαιροποιήσουν τα εθνικά πρότυπα τους με βάση τεχνικά προηγμένους κώδικες ή που ενδιαφέρονται για το εμπόριο με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ. Ο κανονιστικός διάλογος ΕΕ – Ρωσία2 έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο από αυτή την άποψη.

---

[26] COM(2012) 261 τελικό.
[27] COM(2009) 301 τελικό.

Η Επιτροπή:

- πρότεινε μια νομοθετική πρωτοβουλία[28] με σκοπό να εξασφαλιστεί το άνοιγμα των αγορών δημοσίων συμβάσεων τρίτων χωρών και να εξασφαλίζονται ίσοι όροι ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων της ΕΕ και των ανταγωνιστών τους από το εξωτερικό·

- θα εξακολουθήσει να επιμένει να επιτύχει, μέσω εμπορικών διαπραγματεύσεων, την εξασφάλιση φιλόδοξων δεσμεύσεων για την πρόσβαση τόσο στις εμπορικές αγορές όσο και στις αγορές ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων.

- θα προβεί σε διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για να διευρυνθεί το πεδίο χρήσης χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για τη στήριξη διηπειρωτικών συνδέσεων·

- θα χορηγήσει χρηματοδοτική υποστήριξη για τεχνική βοήθεια ώστε να ενισχυθεί η διεθνοποίηση των μικρών εξειδικευμένων εργολάβων·

- θα αναπτύξει τη συνεργασία με τρίτες χώρες, ιδίως την Αφρική και τη Λατινική Αμερική, αλλά και στο πλαίσιο του κανονιστικού διαλόγου ΕΕ-Ρωσίας, της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας και της ευρωμεσογειακής σύμπραξης, που αφορούν τις βιώσιμες δομικές κατασκευές στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, ιδίως με την ενθάρρυνση των εταίρων αυτών να χρησιμοποιούν τους ευρωκώδικες ως εργαλείο για την εφαρμογή των κανονισμών τους στον τομέα των δομικών κατασκευών.

Τα κράτη μέλη καλούνται:

- να κινηθούν γρήγορα για την έκδοση της νέας πρότασης κανονισμού[29] σχετικά με την πρόσβαση των αγαθών και των υπηρεσιών τρίτων χωρών στην εσωτερική αγορά δημοσίων συμβάσεων της ΕΕ και τις διαδικασίες υποστήριξης των διαπραγματεύσεων σχετικά με την πρόσβαση των προϊόντων και υπηρεσιών της ΕΕ στις αγορές δημόσιων συμβάσεων τρίτων χωρών.

-

4. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Ένα σχέδιο δράσης που περιέχει λεπτομέρειες σχετικά με το αναμενόμενο αποτέλεσμα από κάθε σύσταση, το μερίδιο αρμοδιότητας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των κρατών μελών και των οργανώσεων του τομέα και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση.

Η εφαρμογή της στρατηγικής προϋποθέτει τον εξορθολογισμό και τον συντονισμό πολλών σημερινών πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό, εθνικό και τομεακό επίπεδο με σκοπό τη δημιουργία περισσότερων συνεργιών και τη μεγιστοποίηση των επιπτώσεών τους βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Πρέπει να βασιστεί σε μια δομή διακυβέρνησης που θα συνδυάζει τον συντονισμό και την παρακολούθηση τόσο από θεματική όσο και στρατηγική άποψη, και θα περιλαμβάνει:

---

[28] COM(2012) 124 τελικό.

[29] Στο ίδιο.

- τριμερές στρατηγικό φόρουμ υψηλού επιπέδου (Επιτροπή, κράτη μέλη, εκπρόσωποι του τομέα) που θα υποβάλει τις παρατηρήσεις του σχετικά με τις πρωτοβουλίες της ΕΕ που αφορούν τον κατασκευαστικό τομέα και την εφαρμογή της στρατηγικής, με τη διατύπωση στη συνέχεια συστάσεων για τυχόν αναγκαίες προσαρμογές της στρατηγικής ή νέες πρωτοβουλίες που πρέπει να δρομολογηθούν.

- Τη δημιουργία θεματικών ομάδων που θα αποτελούνται από τα κράτη μέλη και από εκπροσώπους του τομέα που ενδιαφέρονται για συγκεκριμένες προτεραιότητες της στρατηγικής, που θα πρέπει να συνδέονται με τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά δίκτυα και σχέδια. Αυτές οι ομάδες θα επιβλέπονται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής που είναι αρμόδιες για το συγκεκριμένο θέμα που θα εξετάζεται από κάθε ομάδα.

Η δομή αυτή θα επιτρέψει τόσο τη στρατηγική καθοδήγηση από την ΕΕ όσο και μια πρωτοβουλία από τη βάση προς την κορυφή από τα κράτη μέλη μαζί με τους υποτομείς του τομέα δομικών κατασκευών. Πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των υποτομέων καθώς και κατά μήκος της αλυσίδας αξίας για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δεδομένης της σημασίας του τομέα δομικών κατασκευών για το ΑΕγχΠ της ΕΕ και την απασχόληση, καθώς και του ρόλου του για την επίτευξη ορισμένων κρίσιμων κλιματικών, περιβαλλοντικών και ενεργειακών στόχων, η ανταγωνιστικότητα του εν λόγω τομέα αποτελεί μόνιμη πολιτική προτεραιότητα.

Επιπλέον, ειδικά σε περιόδους χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, οι πολιτικές της ΕΕ στους τομείς της κλιματικής αλλαγής, της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως στο πλαίσιο μιας πολιτικής για βιώσιμη ενθάρρυνση της ανακαίνισης κτιρίων, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ευκαιρία για την αναζωογόνηση των επιχειρήσεων και της απασχόλησης στον κατασκευαστικό τομέα.

Η παρούσα ανακοίνωση προσδιορίζει τομείς με δυνατότητες ανάπτυξης για τις επιχειρήσεις του τομέα των δομικών κατασκευών, συχνά στο πλαίσιο των υφιστάμενων πολιτικών στρατηγικών και μέσων. Η πλήρης υλοποίηση αυτών των στρατηγικών της ΕΕ θα πρέπει να ενθαρρύνει π.χ. τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις στο διευρωπαϊκό δίκτυο, στην έρευνα και καινοτομία και σε μία ισχυρότερη βάση ανθρώπινου δυναμικού, ενισχύοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα του τομέα δομικών κατασκευών τόσο στην εσωτερική αγορά της ΕΕ και όσο και σε διεθνείς αγορές. Θα πρέπει να υποστηρίζεται από ένα σαφές και συνεκτικό νομικό πλαίσιο και εναρμονισμένες μεθόδους αξιολόγησης των επιδόσεων για την αειφόρο ανάπτυξη, ώστε να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του τομέα δομικών κατασκευών.

Η επιτυχία της προτεινόμενης στρατηγικής εξαρτάται από τη δέσμευση των κρατών μελών και των ενδιαφερομένων φορέων στον τομέα των δομικών κατασκευών σε διάφορα επίπεδα:

- το τριμερές στρατηγικό φόρουμ υψηλού επιπέδου θα πρέπει να έχει σαφή εντολή να πραγματοποιήσει μια κριτική αξιολόγηση των επιδόσεων του τομέα δομικών κατασκευών·

- τα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι φορείς του τομέα των δομικών κατασκευών πρέπει να εξασφαλίζει την κατάλληλη διασύνδεση με την εθνική και τομεακή ατζέντα για τον κατασκευαστικό τομέα·
- τα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι φορείς του τομέα των δομικών κατασκευών θα πρέπει να διευκολύνουν την πραγματοποίηση της μεταφοράς εμπειριών και ορθών πρακτικών από τις θεματικές ομάδες, προκειμένου να επιτύχουν την επιχειρησιακή εφαρμογή τους στις επιχειρήσεις δομικών κατασκευών·
- κάθε παρέμβαση σε επίπεδο πολιτικής θα πρέπει να παρακολουθείται και να αξιολογείται με βάση έναν αριθμό δεικτών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ-ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Βραχυπρόθεσμες ενέργειες (2012-2014)- αναφορά στα τμήματα 3.1.1 και 3.2.1 της ανακοίνωσης

Ενέργειες	**Αποτέλεσμα**	**Πολιτικό πλαίσιο**	**Κύρια αρμοδιότητα**	**Χρονικός ορίζοντας**
Ανάλυση των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων των κρατών μελών και της ΕΕ που υποστηρίζουν την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων	Έκθεση και συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων	Οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων/Σχέδιο δράσης για την ενεργειακή απόδοση 2011	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	τρέχον έτος - τέλη του 2013
Φορολογικά μέσα και πιστωτικοί μηχανισμοί για έργα ανακαίνισης που είναι αναλογικά προς τους στόχους βιωσιμότητας που πρέπει να επιτευχθούν	Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για την εφαρμογή από τα κράτη μέλη μέτρων ενεργειακής απόδοσης (συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών μέσων και των πιστωτικών μηχανισμών στον	Οδηγία 2006/32/ΕΚ για την ενεργειακή απόδοση κατά την τελική χρήση και τις ενεργειακές υπηρεσίες /Οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012-2013

	κατασκευαστικό τομέα) με βάση τα εθνικά σχέδια δράσης για την ενεργειακή απόδοση	κτιρίων		
Πιλοτικό σχέδιο σχετικά με την ασφάλιση και την εγγύηση καλής εκτέλεσης	Προκαταρκτικές συστάσεις για ασφαλιστικά συστήματα που αποσκοπούν στην κάλυψη εγγυήσεων καλής εκτέλεσης από μικρούς εργολάβους του κατασκευαστικού τομέα	Νέο πιλοτικό σχέδιο που υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ξεκίνησε το 2012)	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013
Εκστρατεία ενημέρωσης σχετικά με τη νέα οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών	Ενημέρωση των εργολάβων σχετικά με τα δικαιώματά τους όσον αφορά τους όρους πληρωμής	Οδηγία 2011/7/ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012
Πιλοτικό σχέδιο σχετικά με την ταχεία και αποτελεσματική πληρωμή των εκκρεμουσών απαιτήσεων από μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που δραστηριοποιούνται διασυνοριακά	Ενημέρωση των εργολάβων σχετικά με τα δικαιώματά τους όσον αφορά τους όρους	Οδηγία 2011/7/ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012-2013

	πληρωμής			
Αξιολόγηση της πρωτοβουλίας για τη δημιουργία δεξιοτήτων (BUILD UP) με στόχο την επέκτασή της και σε άλλες κατηγορίες επαγγελματιών στον τομέα των δομικών κατασκευών και την κάλυψη και άλλων αναγκών σε τυπικά προσόντα	Έκθεση αξιολόγησης	Πρόγραμμα «Ευφυής ενέργεια—Ευρώπη»	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013-2014
Μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής και βοήθεια για την ανάπτυξη έργων ανακαίνισης μικρής κλίμακας σε συνδυασμό με συμβατικές εγγυήσεις για την απόδοση των κτιρίων	Έκθεση των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή των χρηματοδοτικών μέσων και μηχανισμών	Διαρθρωτικά ταμεία	Κράτη μέλη	2012-2014
Συμπερίληψη στις προτεραιότητες για χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο την περίοδο 2014-2020 χαρτών πορείας για τη δημιουργία δεξιοτήτων (Build-up)	Κατάρτιση χαρτών πορείας για τη δημιουργία δεξιοτήτων με χρηματοδότηση του ΕΚΤ	Ενεργειακή πολιτική Περιφερειακή πολιτική Πολιτική απασχόλησης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κράτη μέλη	2012-2013

Μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες ενέργειες (2014-2020)

1. Διαμόρφωση ευνοϊκότερων συνθηκών για επενδύσεις – αναφορές στο τμήμα 3.1.2. της ανακοίνωσης

Ενέργειες	**Αποτέλεσμα**	**Πολιτικό πλαίσιο**	**Αρμοδιότητα**	**Χρονικός ορίζοντας**
Ελάχιστη εναρμόνιση σε τεχνικό επίπεδο της εθνικής διαδικασίας χορήγησης άδειας για τα διασυνοριακά τμήματα των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών	Κοινή τεχνική προδιαγραφή της ΕΕ που πρέπει να υποβάλλεται με την αίτηση για την έκδοση άδειας	Διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2014 - 2016
Εντοπισμός των τεχνολογικών κενών στην αλυσίδα κατασκευαστικής αξίας και εκπόνηση σχεδίου δράσης για την κάλυψή τους	Διάσκεψη και συστάσεις για τις προτεραιότητες καινοτομίας στον κατασκευαστικό τομέα	Πολιτική καινοτομίας	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013
Από κοινού συντονισμένες πρωτοβουλίες μεταξύ κρατών μελών και ιδιωτικού τομέα που συνδυάζουν έρευνα-καινοτομία-δημόσιες συμβάσεις, πιστοποίηση, ασφάλιση, διαπεριφερειακές ομάδες κ.λπ. για την επίσπευση της εμπέδωσης των νέων γνώσεων και τεχνολογιών σε επίπεδο ΕΕ και περιφερειακό επίπεδο.	Έργα	Ταμεία Ορίζοντας 2020, COSME, πολιτική συνοχής ΕΕ	Κράτη μέλη	2014 - 2020

2. Βελτίωση της βάσης σε ανθρώπινο κεφάλαιο – αναφορές στο τμήμα 3.2.2 της ανακοίνωσης

Ενέργειες	**Αποτέλεσμα**	**Πολιτικό πλαίσιο**	**Αρμοδιότητα**	**Χρονικός ορίζοντας**
Πρωτοβουλίες κοινωνικού διαλόγου της ΕΕ για την προσαρμογή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στις μελλοντικές ανάγκες σε εξειδίκευση του κατασκευαστικού τομέα, τον εντοπισμό των βασικών δεξιοτήτων από τις οποίες έχουν ανάγκη συγκεκριμένοι κλάδοι και τη διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης των τυπικών προσόντων	Μελέτη για την ανάπτυξη πλατφόρμας ενημέρωσης	Κοινωνικός διάλογος της ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012 - 2014
Δημιουργία τομεακού συμβουλίου δεξιοτήτων της ΕΕ για τον κατασκευαστικό τομέα με σκοπό την ανάπτυξη πρωτοβουλιών στους τομείς της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων στα κτίρια, της υγείας και ασφάλειας, των προτύπων ποιότητας, της μαθητείας, της κοινής διαχείρισης των κονδυλίων από κοινωνικούς εταίρους, κ.λπ.	Τομεακό συμβούλιο δεξιοτήτων της ΕΕ	Κοινωνικός διάλογος της ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013-2016
Συμμαχία τομεακών δεξιοτήτων της ΕΕ στον τομέα των βιώσιμων κατασκευών	Συμπράξεις για το νεωτεριστικό σχεδιασμό κατάλληλων προγραμμάτων σπουδών ή τυπικών προσόντων ΕΕΚ	Νέες θέσεις εργασίας για νέες δεξιότητες	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013-2016
Επίσπευση της έγκρισης της νέας πρότασης οδηγίας όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 96/71/ΕΚ σχετικά με την απόσπαση	Έκδοση νέας οδηγίας της ΕΕ	Οδηγία 96/71	Συμβούλιο και Ευρωπαϊκό	2012-2014

εργαζομένων			Κοινοβούλιο	
Συμπράξεις σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο για τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης προκειμένου να ανταποκρίνονται στις σημερινές και αναδυόμενες ανάγκες του κατασκευαστικού τομέα, και ιδίως του τομέα των ΤΠΕ	Στοχευόμενες συμπράξεις επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ)	Εθνικές πολιτικές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ)	Τομεακές οργανώσεις	2013-2016
Εκστρατείες για την προσέλκυση ταλέντων στον κατασκευαστικό τομέα	Εκστρατείες ευαισθητοποίησης		Τομεακές οργανώσεις	2012-2020

3. Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των πόρων, της περιβαλλοντικής απόδοσης και των επιχειρησιακών ευκαιριών- αναφορές στο τμήμα 3.3 της ανακοίνωσης

Ενέργειες	**Αποτέλεσμα**	**Πολιτικό πλαίσιο**	**Αρμοδιότητα**	**Χρονικός ορίζοντας**
Αμοιβαία αναγνώριση των μεθόδων αξιολόγησης της περιβαλλοντικής απόδοσης των κτιρίων[30]	Πρόγραμμα της ΕΕ για την περιβαλλοντική αξιολόγηση των κτιρίων και τις τεχνικές προδιαγραφές της ΕΕ	Πολιτική της ΕΕ για την αποδοτική χρήση των πόρων και πολιτική τυποποίησης της ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2014-2016

[30] Προς περαιτέρω ανάπτυξη στην ανακοίνωση για τα βιώσιμα κτίρια το 2013

Αμοιβαία αναγνώριση των μεθόδων εκτίμησης της επικινδυνότητας λαμβανομένης υπόψη της περιβαλλοντικής απόδοσης, ιδίως στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τυποποίησης της ΕΕ και των μεθόδων ασφάλισης	Τεχνικές προδιαγραφές της ΕΕ	Πολιτική τυποποίησης της ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2014-2018
Μεθοδολογία για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής των κτιρίων σε όλη την ΕΕ στις πράσινες δημόσιες συμβάσεις[31]	Οδηγίες της ΕΕ για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής στις δημόσιες συμβάσεις	Πράσινες δημόσιες συμβάσεις	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2014-2016
Αύξηση της χρήσης πράσινων δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο[32]	Μεγαλύτερη προώθηση των κριτηρίων ΠΔΣ για τον κατασκευαστικό τομέα σε έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ	Περιφερειακή πολιτική	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2014-2020
Αξιολόγηση των εμποδίων που απορρέουν από την εθνική νομοθεσία που διέπει τη διαδικασία χορήγησης αδειών για τα μεγάλα κατασκευαστικά έργα	Επιχειρησιακά συμπεράσματα από τη διαδικασία αναθεώρησης της οδηγίας για την εκτίμηση του περιβαλλοντικού	Αξιολόγηση της περιβαλλοντικής απόδοσης και εθνικές διαδικασίες χορήγησης	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013-2016

[31] Προς περαιτέρω ανάπτυξη στην ανακοίνωση για τα βιώσιμα κτίρια το 2013
[32] Προς περαιτέρω ανάπτυξη στην ανακοίνωση για τα βιώσιμα κτίρια το 2013

	αντίκτυπου Κατευθυντήριες γραμμές για την εναρμόνιση των διαδικασιών της αξιολόγησης της περιβαλλοντικής απόδοσης των έργων ενεργειακών υποδομών κοινού ενδιαφέροντος	αδειών		
Εναρμονισμένοι κανόνες για τη δήλωση των χαρακτηριστικών απόδοσης των προϊόντων του κατασκευαστικού τομέα σε συνάρτηση με τη βιώσιμη χρήση των πόρων [33]	Εναρμονισμένοι κανόνες ΕΕ και επικαιροποιημένα εναρμονισμένα πρότυπα ΕΕ	ENTR/Κανονισμός προϊόντων κατασκευαστικού τομέα	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013-2018
Αξιολόγηση των επιδόσεων των υποτομέων του κατασκευαστικού τομέα όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο	Εκθέσεις	Εθνικός κατασκευαστικός τομέας	Κράτη μέλη	

4. Ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς για τον κατασκευαστικό τομέα – αναφορές στο τμήμα 3.4 της ανακοίνωσης:

[33] Πρόκειται να προβλεφθούν περαιτέρω δράσεις στην ανακοίνωση για τα βιώσιμα κτίρια το 2013.

Ενέργειες	Αποτέλεσμα	Πολιτικό πλαίσιο	Αρμοδιότητα	Χρονικός ορίζοντας
«Έλεγχοι καταλληλότητας» της νομοθεσίας της ΕΕ για τον εντοπισμό υπερβολικού διοικητικού φόρτου, αλληλοεπικαλύψεων, αποκλίσεων, ασαφειών και παρωχημένων μέτρων	Έκθεση αξιολόγησης και συστάσεις για νομοθεσία της ΕΕ	Έξυπνος κανονισμός	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013-2015
Εξέταση της εφαρμογής των ευρωκωδίκων στα κράτη μέλη και προτάσεις για την επιβολή της χρήσης ευρωκωδίκων στις δημόσιες συμβάσεις και σε άλλα μέσα, όπως οι εθνικές εκτιμήσεις επικινδυνότητας και τα σχέδια διαχείρισης.	Υποβολή έκθεσης σχετικά με άλλα βασικά σχεδιαστικά πρότυπα στον κατασκευαστικό τομέα και πιθανή έκδοση εντολής για την τυποποίησή τους	Σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους ευρωκώδικες 2003/887/ΕΚ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013-2014
Εποπτεία της αγοράς όσον αφορά την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας	Λιγότερες καταγγελίες από τον κλάδο παραγωγής	Κανονισμός 765/2008/ΕΚ	Κράτη μέλη	

5. Προώθηση της συνολικής ανταγωνιστικής θέσης των κατασκευαστικών επιχειρήσεων της ΕΕ – αναφορές στο τμήμα 3.5 της ανακοίνωσης

Ενέργειες	Αποτέλεσμα	Πολιτικό πλαίσιο	Αρμοδιότητα	Χρονικός ορίζοντας
Διαπραγμάτευση εμπορικών δεσμεύσεων όσον αφορά την πρόσβαση	Εμπορικές	Εμπορική	Ευρωπαϊκή	Τρέχον

στις εμπορικές αγορές και στις αγορές δημόσιων προμηθειών τρίτων χωρών	συμφωνίες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στην αγορά προϊόντων και υπηρεσιών του κατασκευαστικού τομέα	πολιτική ΕΕ	Επιτροπή	έτος
Αύξηση ευκαιριών για την χρήση χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ, π.χ. από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, για την υποστήριξη των διηπειρωτικών συνδέσεων	Στοχευμένη πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ	Π.χ. Σύμπραξη ΕΕ –Αφρικής για την υποδομή μεταφορών	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013-2016
Χρηματοδοτική στήριξη για την παροχή τεχνικής βοήθειας με στόχο τη διεθνοποίηση μικρών εξειδικευμένων εργολάβων	Παροχή τεχνικής βοήθειας σε μικρούς εργολάβους της ΕΕ	Πρωτοβουλία «Μικρή επιχείρηση, μεγάλος κόσμος»	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2012-2015
Ανάπτυξη συνεργασίας με την Αφρική, τη Λατινική Αμερική, τη Ρωσία, τις γειτονικές χώρες όσον αφορά τις βιώσιμες κατασκευές στις δημόσιες συμβάσεις	Διεθνές φόρουμ	Ρυθμιστικός διάλογος της ΕΕ με τρίτες χώρες	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	2013-2015
Επίσπευση της έκδοσης της νέας πρότασης κανονισμού σχετικά με την πρόσβαση αγαθών και υπηρεσιών τρίτων χωρών στις δημόσιες συμβάσεις της ΕΕ και διαδικασίες για την υποστήριξη των διαπραγματεύσεων σχετικά με την πρόσβαση αγαθών και υπηρεσιών της ΕΕ στις αγορές δημόσιων συμβάσεων τρίτων χωρών	Έκδοση κανονισμού της ΕΕ	Νέος κανονισμός για την αμοιβαιότητα της πρόσβασης στην αγορά	Κράτη μέλη	2012-2014